Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 29. toukokuuta 2018
(OR. en)

9465/18
ADD 7

Toimielinten välinen asia:
2018/0172 (COD)

ENV 357
MI 402
IND 149
CONSOM 158
COMPET 371
MARE 6
RECH 231
SAN 166
ENT 100
ECOFIN 504
CODEC 874

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	28. toukokuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2018) 257 final
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA Tiivistelmäraportti kuulemisista *Oheisasiakirja* Ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2018) 257 final.

Liite: SWD(2018) 257 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.5.2018
SWD(2018) 257 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

Tiivistelmäraportti kuulemisista

Oheisasiakirja

Ehdotukseen EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä

{COM(2018) 340 final} - {SEC(2018) 253 final} - {SWD(2018) 254 final} -
{SWD(2018) 255 final} - {SWD(2018) 256 final}

Tiivistelmäraportti kuulemisista: ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä

1. Johdanto

Tässä asiakirjassa kuvatussa kuulemisessa kartoitettiin erilaisten sidosryhmien näkemyksiä, huolia ja ideoita parhaista tavoista vähentää merten roskaantumista, erityisesti kertakäyttöisistä muovituotteista sekä hylätyistä, kadonneista tai muuten poisheitetyistä kalastusvälineistä peräisin olevaa roskaantumista. Tulokset on otettu huomioon EU:n muovistrategiassa[1] sekä kertakäyttöisiä muovituotteita ja kalastusvälineitä koskevassa vaikutustenarvioinnissa.

2. Kuulemiset ja muiden tietolähteiden käyttö

Kuulemisiin kuuluivat

- Kaksi sidosryhmien työpajaa, joissa käsiteltiin kertakäyttöisiä muovituotteita, 16. kesäkuuta ja 14. syyskuuta 2017
- Alustava vaikutustenarviointi, avoin kuuleminen ja palaute
- Sidosryhmien haastattelut ja ad hoc -kuuleminen
- Erityiseurobarometri 468 (EC, 2017)[2] ja Flash-eurobarometri 388 (EC, 2014)[3]
- Julkinen verkkokuuleminen: ”Merten roskaantumisen vähentäminen – – kertakäyttöisiä muovituotteita ja kalanpyydyksiä koskevat toimet”, 15. joulukuuta 2017 – 12. helmikuuta 2018
- Sidosryhmien konferenssi ”Reinventing Plastics”[4], jossa oli erityisesti merten roskaantumiselle ja kertakäyttöisille muovituotteille omistettu osuus, 26. syyskuuta 2017
- Euroopan kiertotalouden sidosryhmäfoorumin konferenssi, jossa oli erityisesti merten roskaantumiselle omistettu osuus, 20. helmikuuta

3. Tiivistelmä sidosryhmien kuulemisten tuloksista

3.1 Sidosryhmien tapaamiset ja konferenssit

Kertakäyttöisiä muovituotteita koskevien sidosryhmien tapaamisten osallistujat olivat yleensä yksimielisiä siitä, että jotta tuotteet luokitellaan kertakäyttöisiksi muovituotteiksi, niiden olisi (tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta) täytettävä seuraavat kriteerit: esiintyminen

[1] EU:n strategia muoveista kiertotaloudessa, COM(2018) 28 final, 18.1.2018. http://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1516265440535&uri=COM:2018:28:FIN

[2] http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2156

[3] http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/flash/fl_388_en.pdf

[4] https://ec.europa.eu/info/plastics-conference_en

meriympäristössä, lyhyt käyttöikä, käyttö pääasiassa muualla kuin kotona ja se, että tuotteille on uudelleenkäytettäviä tai muita kuin muovisia vaihtoehtoja.

Sidosryhmät määrittivät keskeisiä syitä sille, että kertakäyttöisiä muovituotteita joutuu ympäristöön. Näitä olivat vähäinen uudelleenkäyttö ja kierrätys, tuotteiden suunnittelu, materiaalit ja kuluttajakäyttäytyminen. Keskeiseksi syyksi voidaan nähdä myös sääntelytoimenpiteiden puuttuminen.

Tapaamisissa keskusteltiin sääntelytoimenpiteistä ja vapaaehtoisista toimenpiteistä, joihin kuuluvat tuottajille ja kuluttajille tarkoitetut (taloudelliset ja käyttäytymiseen liittyvät) kannustimet, parempi muovijätteen keräys, tuotteen suunnittelua koskevat standardit, kiellot ja velvoitteet ja jätteistä raportointi. Vastaajat pitivät parhaana EU:n laajuista tavoitetta jätteiden syntymisen ehkäisemiselle ja sidosryhmien yhteistyötä, jonka avulla kehittäisiin kokonaisvaltainen lähestymistapa kertakäyttöisiin muovituotteisiin. Muihin mahdollisiin toimenpiteisiin kuuluivat jätepuitedirektiivin muuttaminen siten, että sitä täydennettäisiin jätehierarkian paremmalla noudattamisella, ympäristöystävälliset julkiset hankinnat ja vapaaehtoiset sopimukset.

Rajoituksia koskevissa keskusteluissa tuotiin eroon seuraavaa:

- Tehokkaista valistuskampanjoista on vain rajallista näyttöä ja ne eivät yksistään ole riittäviä toimenpiteitä.
- Kiellot voivat olla hyvä tapa edistää tiettyjen edullisten tuotteiden uudelleensuunnittelua, mutta mikäli kieltoja asetetaan kansallisella tasolla, ne voivat aiheuttaa häiriöitä sisämarkkinoille.
- Täytäntöönpanon määräajoilla on varmistettava, että korvaavat materiaalit noudattavat standardeja ja että kuluttajat ovat valmistautuneet muutoksiin.
- Maksut ovat tehokas ennaltaehkäisevä toimenpide, jolla vaikutetaan kuluttajien käyttäytymiseen ja hankitaan samalla tuloja. Teollisuuden edustajat korostivat, että lainsäädännöllinen lähestymistapa on tarpeen tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi.
- Vähennystavoitteiden asettaminen tietyille tavaroille katsotaan yleensä asianmukaiseksi toimenpiteeksi.
- Vaihtoehtoisesti voidaan varmistaa, että kertakäyttöisiä muovituotteita ei tarjota ilmaiseksi myyntipaikassa loppukuluttajalle.

3.2 Alustavan vaikutustenarvioinnin palaute

Saaduissa 28 vastauksissa tuettiin vahvasti EU:n tason toimia. Vähittäiskauppiaat ja tuottajat pitivät vapaaehtoisia lähestymistapoja parempina kuin sääntelytoimenpiteitä. Yksityinen sektori korosti kierrätyksen taloudellista elinkelpoisuutta, nykyisten sääntöjen huonoa täytäntöönpanoa ja sääntelyssä olevia aukkoja. Useat toivat esiin sen, että tarvitaan kiertotalouteen tai elinkaareen perustuvaa lähestymistapaa, jolla tuetaan roskaantumisen ehkäisemistä ennalta, sekä esittivät kannustimia innovointiin ja kansallisten sääntelyesteiden poistamista.

Kertakäyttöisten muovituotteiden monipuolisuus edellyttää eriytettyjä lähestymistapoja sen mukaan, ovatko muoviset meriroskat peräisin tuotteista, 1) jotka voidaan kierrättää tai 2) joita varten olemassa on kestäviä vaihtoehtoja. Jo huomioon otettujen tuotteiden osalta ilmaistiin vahvaa kiinnostusta laajennettua tuottajan vastuuta koskeviin järjestelmiin. Useat viittasivat siihen, että pantilliset palautusjärjestelmät (esim. pulloja varten) ovat olleet onnistuneita, vaikka jotkin ovat varoittaneet negatiivisista ja usein suhteettomista taloudellisista vaikutuksista vähittäiskauppiaiden kannalta. Tällaisten järjestelmien onnistumisen kannalta keskeisiä tekijöitä olivat nykyisten jätehuoltojärjestelmien tehokkuus, kuluttajien käyttäytyminen, paikallinen infrastruktuuri, tuotteen uudelleenkäytön mahdollisuudet ja sääntöjen noudattamisen valvonta. Niiden tuotteiden osalta, jotka voitaisiin korvata sopivimmilla vaihtoehdoilla, vähittäiskauppiaat katsoivat, että tämä saavutettaisiin parhaiten kuluttajien tasolla valistustoimilla ja positiivisilla kannustimilla. Vastaajat kehottivat noudattamaan varovaisuutta biohajoavien muovien osalta ja useat heistä katsoivat, että kuluttajille kohdistettuja tietoja ja merkintöjä olisi selvennettävä. Yritysten edustajat korostivat, että kaikissa rajoituksissa on otettava huomioon sisämarkkinoiden vaatimukset ja hallinnollinen taakka.

Kalastustarvikkeiden osalta palautteessa keskityttiin pääasiassa seuraaviin: 1) perustilanne ja siihen liittyvät oletukset 2) toimenpidevaihtoehdot ja 3) haastattelussa käytetty kysely.

Palautteen ja lisätietojen perusteella muovisten kalastusvälineiden ja vesiviljelypyydysten katoamismäärä eurooppalaisilla merillä perustilanteessa väheni 30 prosentista 15 prosenttiin. Lisäksi tarkasteltiin muovijätteen jakautumista (painona) vesiviljelyn ja kalastuksen välillä Norjasta saatujen tietojen perusteella alustavasti 77 prosenttia oli peräisin vesiviljelystä ja 23 prosenttia kalastuksesta. Kuitenkin jotta luvut vastaisivat tarkemmin EU:n 28 jäsenvaltion kalastus- ja vesiviljelyalaa, painotusta on muutettu siten, että vesiviljelyn osuus on 60 prosenttia ja kalastuksen 40 prosenttia. Palaute johti siihen, että perustilanteeseen sisällytettiin oletus satamien vastaanottolaitteista annetun tarkistetun direktiivin, valvonta-asetuksen ja jätepuitedirektiivin täysimääräisestä täytäntöönpanosta.

Neljä toimenpidevaihtoehtoa, jotka arvioitiin, olivat 1) laajennettua tuottajan vastuuta koskeva järjestelmä ilman pantillista palautusjärjestelmää 2) laajennettua tuottajavastuuta koskeva järjestelmä ja pantillinen palautusjärjestelmä 3) tavoitteiden asettaminen (kierrätystavoite) ja 4) vaihtoehtoiset materiaalit ja tuotesuunnittelu. Palautteessa tuotiin esiin vaikutusten määrällisen määrittämisen tärkeys, ja se on otettu huomioon mahdollisimman laajasti.

3.3 Haastattelut ja ad hoc -kuuleminen

Kertakäyttöisiä muovituotteita koskevien ongelmien- ja vaikutustenanalyysien apuna käytettiin yli 30 haastattelua. Tarkoituksena oli laatia ja testata mahdollisia toimenpiteitä, analysoida teknistä toteuttamiskelpoisuutta ja todennäköisiä vaikutuksia. Erityisiä tietoja kerättiin tuloksista ja kustannuksista sekä siitä, miten nämä voivat muuttua mahdollisten toimenpiteiden tuloksena.

Erilaiset sidosryhmät korostivat, miten tärkeää on tuoda saataville ja käyttöön kertakäyttöisille muovituotteille vaihtoehtoja, joita ei ole tehty muovista ja joita käytetään useaan kertaan.

Lisäksi kiinnitettiin huomiota kustannuksiin, joita tuottajille aiheutuu siirtymisestä näihin materiaaleihin. Uudelleenkäyttö- ja täyttöjärjestelmien operaattorien kuuleminen auttoi saamaan paremman käsityksen järjestelmien toiminnasta ja haasteista.

Kalastusvälineiden osalta 16:ssa suorassa haastattelussa ja 15:ssä sähköpostitse tai puhelimitse tehdyssä haastattelussa kerättiin tietoa neljän toimintavaihtoehdon kuvausta, määrällistä määrittelyä ja arviointia varten.

Sidosryhmät olivat yhtä mieltä siitä, että on tarpeen vähentää kalastuksesta ja vesiviljelystä peräisin olevien muoviroskien määrää ja että tarvitaan poliittisia toimenpiteitä, myös EU:n tasolla. Suurin osa piti neljää ehdotettua toimenpidevaihtoehtoa oikeana valintana. Samalla ne huomauttivat, että EU:n tason toimenpiteiden täytäntöönpano, täytäntöönpanon valvonta ja seuranta on haasteellista.

Hyödyllisimpänä vaihtoehtoja pidettiin laajennettua tuottajan vastuuta koskevaa järjestelmää joko panttijärjestelmän kanssa tai sitä ilman, koska sillä voidaan kattaa lajittelusta, purkamisesta ja kuljetuksesta johtuvat kustannukset. Panttijärjestelmällä luotaisiin taloudellinen kannustin palauttaa elinkaarensa päähän tulleet kalastusvälineet satamiin. Esiin tuotiin huoli siitä, että tällainen järjestelmä rankaisisi kalastajia kadonneista kalastusvälineistä, joita ei saada takaisin, ja loisi kannustimen käyttää muiden välineitä. Vastauksissa viitattiin usein Islannin, Norjan ja Tanskan onnistuneisiin järjestelmiin. Kierrätystavoitteita pidettiin hyödyllisinä, koska niiden avulla voidaan ohjata elinkaarensa päähän tulleet kalastusvälineet kaatopaikkojen sijaan poltto- tai kierrätyslaitoksiin. On tarpeen parantaa kalastus- ja vesiviljelyvälineistä peräisin olevien kierrätettyjen materiaalien käyttöönottoa markkinoilla, ja julkista tai laajennettua tuottajan vastuuta koskevaa rahoitusta olisi käytettävä luomaan kilpailuasema pakkausalalta peräisin oleville kierrätetyille materiaaleille. Biohajoavat muovit katsottiin liian kalliiksi eikä niitä katsottu olevan laajasti saatavilla, erityisesti niitä, jotka hajoavat biologisesti suolavedessä ja syvissä vesissä. Lisäksi jotkin sidosryhmät toivat esiin, että biohajoavan materiaalin käyttö voisi edistää muovisten kalastusvälineiden hävittämistä mereen sen sijaan, että ne palautettaisiin satamaan.

3.4 Eurobarometri-kuulemiset

Vuonna 2014 järjestetty Eurobarometri-kuuleminen osoitti eurooppalaisten kannattavan[5] EU-tason tavoitetta merten roskaantumisen vähentämiseksi. Erityiseurobarometrissä 468 (EC, 2017)[6] 33 prosenttia vastaajista määritti merten pilaantumisen tärkeimmäksi ympäristöongelmaksi. Vastaajista 72 prosenttia totesi vähentäneensä kertakäyttöisten muovikassien käyttöä ja 38 prosenttia tehneensä näin viimeisten 12 kuukauden aikana. Lisäksi vastaajista 89–94 prosenttia piti tärkeänä seuraavia toimenpiteitä:

- tuotteet suunnitellaan niin, että muovin kierrätys on helpompaa
- teollisuus ja vähittäismyyjät pyrkivät vähentämään muovipakkauksia
- järjestetään koulutusta muovijätteen vähentämisestä ja
- paikallisviranomaiset järjestävät muovijätteen keräyksen.

[5] 3.-7. joulukuuta 2013 haastateltiin 26 595 EU:n kansalaista 28 jäsenvaltiosta.
[6] 23. syyskuuta-2. lokakuuta 2017 haastateltiin 27 881 EU:n kansalaista 28 jäsenvaltiosta.

Vastaajista 61 prosenttia piti tärkeänä sitä, että kuluttajat maksavat ylimääräisen maksun kertakäyttöisten muovituotteiden käytöstä. Yhä useammat EU:ssa katsovat, että ympäristönsuojelua koskevat päätökset olisi tehtävä yhdessä EU:n tasolla.

3.5 Avoin julkinen kuuleminen

Julkiseen verkkokuulemiseen[7]: ”Merten roskaantumisen vähentäminen – kertakäyttöisiä muovituotteita ja kalanpyydyksiä koskevat toimet”, 15. joulukuuta 2017 – 12. helmikuuta 2018 saatiin 1 807 vastausta.

Eläinten hyvinvoinnille koituva haitta, ihmisten terveyteen kohdistuvat riskit ja ekosysteemipalveluihin kohdistuvat vaikutukset olivat kolme tärkeintä merten roskaantumiseen ja kertakäyttöisiin muovituotteisiin liittyvää ongelmaa. Vastaajista 95 prosenttia katsoi, että muovituotteisiin liittyvät toimet ovat sekä tarpeellisia että kiireellisiä. Useimpien mielestä EU:n olisi edistettävä pakollisia välineitä maailmanlaajuisella tai EU:n tasolla. Viranomaiset olivat tästä eri mieltä. Jotkut viranomaisista katsoivat, että tietyt toimenpiteet olisi toteutettava EU:n tasolla, ja toiset, että ne olisi toteutettava paikallisella tai kansallisella tasolla.

Vastaajat pitivät tärkeänä kertakäyttöisten muovituotteiden vähentämistä ympäristössä. Ensisijaisesti olisi vähennettävä korkkeja, kansia ja juomapulloja. Toimenpiteistä vastaajat kannattivat rantojen puhdistusta, aktiivista ”roskien kalastamista” ja merissä ja rannoilla olevan roskan määrän säännöllistä määrittämistä. Teollisuus ja ammattiliitot olivat ainoita, jotka eivät kannattaneet aktiivista ”roskien kalastamista”.

Monet vastaajat ilmoittivat vähentäneensä kevyiden muovikassien, juomapullojen sekä korkkien ja kansien henkilökohtaista käyttöä. Sipsipussien ja karkkipaperien kulutus on muuttunut vähiten. Ylivoimainen enemmistö katsoi, että vähennykset on saatu aikaan lisäämällä tietoisuutta kertakäyttöisten muovituotteiden ympäristövaikutuksista. Vastaajat vaikuttivat olevan innokkaimpia vähentämään juomapullojen käyttöä. Yli puolet ilmoitti, että he olivat jo tehneet niin, ja 77 prosenttia olisi valmis maksamaan pienen lisämaksun osana juomapullojen pantillista palautusjärjestelmää. Laajaa tukea (93 %) saivat toimenpiteet, joiden avulla vähennetään kertakäyttöisiä muovisia ruokailuvälineitä ja siirrytään käyttämään biohajoavia tai uudelleenkäytettäviä vaihtoehtoja, jopa vaikka hinta olisi hieman korkeampi. Toimialan ja ammattiliittojen edustajien keskuudessa oli hajontaa sen osalta, olivatko ne valmiita maksamaan, vaikka ne kannattivatkin kertakäyttöisten muovituotteiden vähentämistä.

Vastaajien keskuudessa oli huomattavaa tukea (91 %) säännöille, joiden mukaan savukkeenvalmistajien on osallistuttava tupakantumppien puhdistuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Toimiala ja ammattiliitot olivat vastahakoisempia. Vastaajista 79 prosenttia kannatti samankaltaista ehdotusta hygieniatarvikkeiden tuottajia varten.

Juomapulloja varten parhaimpana vaihtoehtona (47 %) pidettiin pantillisia palautusjärjestelmiä ja toiseksi parhaimpana tavoitteita käytön vähentämiselle (33 %). Vastaajat totesivat, että kertakäyttöisten muovituotteiden palautusmäärä on korkea (noin

[7] http://ec.europa.eu/environment/consultations/pdf/marine_litter.pdf

90 %) ja että tämän johdosta valmistuksen raaka-aine on korkeatasoista, mutta vähittäismyyjät toivat esiin mahdolliset taloudelliset ja operationaaliset vaikutukset erityisesti pienemmille kaupoille ja katsoivat, että räätälöityjä järjestelmiä olisi pantava täytäntöön kansallisella tasolla.

Suunnittelun vähimmäsvaatimukset saivat vähemmän kannatusta (20 %) eivätkä yritysten edustajat kannattaneet niitä. Niiden kertakäyttöisten muovituotteiden osalta, jotka voitaisiin korvata kestävimmillä vaihtoehdoilla, kuten vanupuikot ja ruokailuvälineet, vastaajat kannattivat lainsäädäntötoimia ja vähennystavoitteiden käyttöä. Samanlaisia lainsäädäntötoimenpiteitä pidettiin sopivina jopa niitä tuotteita varten, joita varten käytettävissä ei ole ilmeisiä vaihtoehtoja, kuten tupakantumpit ja terveyssiteet. Tähän luokkaan kuuluvien tuotteiden osalta laajennettua tuottajavastuuta koskevia järjestelmiä pidettiin yhtä sopivina.

Kalastusta koskevaan avoimen julkisen kuulemisen osuuteen saatiin 340 vastausta. Niistä 95 prosentissa katsottiin, että puuttuminen merten roskaantumisen suureen määrään on tarpeen ja kiireellistä. Erityisesti kalastusvälineiden osalta 79 prosenttia katsoo, että on tarpeen toimia kiireellisesti. Kalastusjärjestöistä 100 prosenttia (ja kaikista vastaajista 53 prosenttia) katsoo, että merten roskaantumisen vaikutukset kalastukseen ja vesiviljelyyn ovat melko tärkeitä tai erittäin tärkeitä. Vastaajista 84 prosenttia pitää roskaantumisen puhdistamisesta aiheutuvia kustannuksia erittäin tärkeinä tai tärkeinä.

Heistä 80 prosenttia piti kalastajia, jotka ovat kalastusvälineiden välittömiä käyttäjiä, erittäin merkittävinä toimijoina muutoksen kannalta. Myös EU:ta, jäsenvaltioita, paikallisia ja alueellisia viranomaisia ja kalastusjärjestöjä pidettiin tärkeinä. Yksityistä sektoria pidettiin yllättäen vähemmän tärkeänä toimijana huolimatta niiden mahdollisesti roolista laajennettua tuottajan vastuuta koskevissa järjestelmissä.

Enemmistö ilmoitti, että ”jonkin verran” kalastusvälineitä katoaa (28 % nuotista ja 54 % verkoista) tai heitetään pois (22 % nuotista ja 43 % siimoista ja köysistä).

Neljä parhaana pidettyä toimenpidettä olivat: 1) kannustimet kalastetun roskan ja käytöstä poistettavien pyydysten tuomiseksi maihin (88 %), 2) paremmat keräys- ja lajitteluvälineet aluksissa ja satamissa (70 %), 3) kannustimet/rahoitus talteenottotoimia varten (68 %) ja nykyisten sääntöjen tehokkaampi täytäntöönpano (67 %).

Vapaissa kommenteissa sidosryhmät ehdottivat myös laajennettua tuottajan vastuuta, vaativat korkeampia seuraamuksia ympäristön pilaamisesta ja selittivät talteenottotoimiin liittyviä riskejä ja tehottomuutta, korostivat kalastajien koulutuksen merkitystä, ehdottivat kalastusvälineiden merkitsemistä, korostivat, että korkeat satamakustannukset johtavat siihen, että kalastusvälineitä hylätään merelle, ja vaativat asianmukaisia laitteita satamiin.

Sen osalta, mitkä kohdennetut lisätoimenpiteet edistäisivät kalastusvälineiden palauttamista rannoille, vastaajat kannattivat eniten (59 %) kalastajille kohdettuja pantillisia palautusjärjestelmiä tai (53 %) laajennettua tuottajavastuuta koskeva järjestelmää, mukaan lukien pyydyksistä perittävä maksu. Vastaajien keskuudessa ilmeni pelkoa siitä, että

pantillinen palautusjärjestelmä voisi rankaista kalastajia, jotka eivät voi saada takaisin pantteja tahattomasti kadotetuista kalastusvälineistä tai kalastusvälineistä, joita ei saada takaisin.

3.6 Konferenssit

Konferenssissa "Rethinking Plastics" (Bryssel, 26. syyskuuta 2017) sidosryhmät ehdottivat, että jotta saavutetaan Euroopan parlamentin asettama tavoite merten roskaantumisen vähentämisestä 50 prosentilla, tarvitaan kunnianhimoinen EU:n laajuinen strategia ja erityiset toimenpiteet erilaisia kertakäyttöisiä muovituotteita varten.

Lisäksi ehdotettiin sitovia vähennystavoitteita saavutettavissa olevissa määräajoissa. Mahdollisiksi muiksi toimenpiteiksi mainittiin kuluttajille kohdistetut kannustimet, pantillinen palautusjärjestelmä ja infrastruktuuri kierrätystä varten. Tavaroiden lisäksi olisi käsiteltävä roskaantumisen lähteitä ja kanavia. Sidosryhmät kiinnittivät huomiota siihen, että resurssipulasta kärsivien kampanjoiden valistusaloitteista on saatu huonoja tuloksia. Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ovat hyvä tapa lisätä kysyntää kertakäyttöisten muovituotteiden vaihtoehdoille.

Vuonna 2018 järjestetyssä Euroopan kiertotalouden sidosryhmäfoorumin konferenssissa (20.-21.2.2018)[8] saatiin parempi käsitys toimista, jotka koskevat muovia meriympäristössä.

3.7 Päätelmät

Kuulemisen perusteella pidetään asianmukaisena käyttää eri toimenpiteitä erilaisia kertakäyttöisiä muovituotteita varten. On keskusteltu erilaisista toimenpiteistä ottaen huomioon nykyinen lainsäädäntö ja kestävien vaihtoehtojen saatavuus. Laajennettua tuottajavastuuta koskeviin toimenpiteisiin suhtauduttiin yleensä myönteisesti. Toimialan ja yritysten edustajat toivat esiin joihinkin toimenpiteisiin liittyvät kustannukset sekä sen, että on tärkeää olla niistä tietoinen ennen toimien toteuttamista. Lisäksi kannatettiin lainsäädäntöä. Myös vähennystavoitteita kannatettiin, joskin täytäntöönpanoedellytyksiin (esim. määräaikoihin) suhtauduttiin varauksella.

Lisätoimenpiteitä pidettiin tarpeellisina, jotta saavutettaisiin yleiset EU:n tavoitteet. Sidosryhmät ilmoittivat olevansa valmiita maksamaan enemmän kertakäyttöisten muovituotteiden kestävistä vaihtoehdoista tai suorittamaan maksuja seuraamuksena kertakäyttöisten muovituotteiden käytöstä. Valistuskampanjoita pidettiin pikemminkin täydentävänä toimenpiteenä muille sääntelytoimenpiteille ja vapaaehtoisille toimenpiteille.

Kalastusvälineiden osalta sidosryhmät katsoivat, että toimet ovat tarpeellisia ja niitä on toteutettava nopeasti. Toimenpidevaihtoehdoista kannatettiin laajennettua tuottajavastuuta koskevaa järjestelmää ja pantillista palautusjärjestelmää. Laajennettua tuottajan vastuuta koskevan järjestelmän ja pantillisen palautusjärjestelmän yhdistelmällä katsottiin olevan positiivisia kustannustehokkaita vaikutuksia ja sen katsottiin edistävän muovistrategian tavoitetta siitä, että vähennetään eurooppalaisiin meriin joutuvien muovien määrää.

[8] http://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/circular-economy-stakeholder-conferenceprogramme_v20180212-2.pdf